

Brexit: Ο βρετανικός "Τιτανικός" απειλεί την Ευρώπη

20/Jan/2019 09:15

Του **Κώστα Ράπτη**

Οι ρυθμοί ανάπτυξης στις μεγαλύτερες ευρωπαϊκές οικονομίες έχουν **φρενάρει**, το τέλος της **ποσοτικής διευκόλυνσης** της ΕΚΤ δημιουργεί νευρική κατάσταση, οι **εμπορικοί πόλεμοι** του Τραμπ δημιουργούν ένα δυσμενές διεθνές περιβάλλον, η πραγματική οχύρωση της Ευρωζώνης απέναντι σε νέους κραδασμούς ακόμη παραμένει **ζητούμενο**, η Γαλλία βυθίζεται σε κοινωνικο-πολιτική **αναταραχή**, ενώ σε Ιταλία και Γερμανία δείχνει να κυοφορείται τραπεζική **κρίση**.

Είναι βέβαιο ότι η ευρωπαϊκή πλευρά **μπορεί** να αντέξει το πρόσθετο σοκ μιας χαοτικής βρετανικής εξόδου; Ή η έως τώρα αποφασιστική στάση των "27" απέναντι σε μια παραζαλισμένη και αλλοπρόσαλλη Βρετανία κινδυνεύει να προκαλέσει το **ατύχημα** ενός Brexit χωρίς συμφωνία, το οποίο αλυσιδωτά θα έφερνε στο προσκήνιο και όλες τις άλλες προκλήσεις που παραμονεύουν;

Ακόμη και σε τεχνικό επίπεδο η έλλειψη προπαρασκευής είναι εμφανής, αν κρίνει κανείς από το ότι η Γερμανία μόλις διέθεσε το κονδύλι για την πρόσληψη **900** τελωνειακών υπαλλήλων, ως ελάχιστο μέτρο για τη διεκπεραίωση των νέων συνοριακών ελέγχων που ίσως χρειαστούν. Για να μη γίνει λόγος για το ουσιαστικότερο πρόβλημα που θα δημιουργήσει η διατάραξη των **εμπορικών ροών** με έναν από τους κυριότερους προορισμούς της γερμανικής εξαγωγικής μηχανής.

Ακόμη και οι Γάλλοι παραγωγοί **σαμπάνιας** εξέφρασαν την ανησυχία τους, καθώς το 80% της ετήσιας παραγωγής τους απορροφάται από την άλλη πλευρά της Μάγχης...

Ζητείται πλειοψηφία

Όμως το άτακτο Brexit έχει γίνει περισσότερο πιθανό απ' ό,τι θα φανταζόταν κανείς μέχρι πρότινος, μετά την **ηχηρή απόρριψη** την Τρίτη από τη Βουλή των Κοινοτήτων (με διαφορά 230 ψήφων) του σχεδίου συμφωνίας που είχε εκπονήσει η Βρετανίδα πρωθυπουργός Τερέζα Μέι. Και κανείς δεν μπορεί να έχει την παραμικρή ιδέα για το πού βαδίζουν τα πράγματα, πριν από τις 29 Ιανουαρίου, (ακριβώς δύο μήνες πριν από την "**ώρα μηδέν**" βάσει του άρθρου 50 της Συνθήκης της Λισαβόνας), οπότε το βρετανικό Κοινοβούλιο θα τοποθετηθεί επί του "σχεδίου Β" που θα έχει παρουσιάσει η ένοικος της Ντάουνινγκ Στριτ. Μέχρι τότε το **ποιο** θα είναι ένα τέτοιο εναλλακτικό σχέδιο που να μπορεί να στηριχθεί από το Ουέστμινστερ παραμένει αδιευκρίνιστο.

Προστο παρόν, η βρετανική πολιτική ζωή δείχνει παγιδευμένη στις κομματικές αλλά και εσωκομματικές συγκρούσεις. Μία ημέρα μετά τη μεγαλύτερη κοινοβουλευτική ήττα πρωθυπουργού στα βρετανικά χρονικά, οι βουλευτές του συντηρητικού κόμματος και Βορειοϊρλανδοί εταίροι τους του DUP **συσπειρώθηκαν** και πάλι γύρω από την αρχηγό που μόλις είχαν ταπεινώσει και εξασφάλισαν την απόρριψη της πρότασης μομφής προς την κυβέρνηση που είχαν καταθέσει οι αντιπολιτευόμενοι Εργατικοί. Εξέλιξη που μπορεί αρχικά να απομακρύνει περαιτέρω πολιτικές επιπλοκές, όπως τη διεξαγωγή πρόωρων εκλογών, όμως **δεν αναιρεί** το γεγονός ότι στο επίμαχο ζήτημα του Brexit δεν καταγράφεται πλειοψηφία για κανένα από τα διαθέσιμα σενάρια: ούτε το σχέδιο Μεί, ούτε το σκληρό Brexit, ούτε μια "νορβηγικού τύπου" πιο "μαλακή" εκδοχή του, ούτε την αναίρεση της εξόδου μέσω νέου δημοψηφίσματος.

Κατευθείαν εμπλοκή

Καθώς η εξεύρεση λύσης απαιτεί πλέον **υπέρβαση** των διαχωριστικών γραμμών και στενότερη εμπλοκή του Κοινοβουλίου, η Μεί δρομολόγησε ευθύς αμέσως σειρά επαφών με αντιπροσωπείες των λοιπών κομμάτων – ωστόσο αμέσως προέκυψε εμπλοκή.

Οι Εργατικοί του Τζέρεμι Κόρμπιν **αρνήθηκαν** να συμμετάσχουν σε αυτόν τον διάλογο, εάν δεν αποσυρθεί από το τραπέζι το ενδεχόμενο του σκληρού Brexit. Η δε πρωθυπουργός αντιπαρέβαλε τη δική της "**κόκκινη γραμμή**", ζητώντας από τους Εργατικούς να αποκηρύξουν την προοπτική αναίρεσης της εξόδου. Όπως, άλλωστε, τόνισε σε τηλεοπτικό της διάγγελμα μετά την εξασφάλιση ψήφου εμπιστοσύνης, η **εντολή** που έχει λάβει, με βάση το δημοψήφισμα του 2016 και το αποτέλεσμα των τελευταίων βουλευτικών εκλογών, είναι να υλοποιήσει το Brexit.

Είναι σαφές ότι η εξασφάλιση της δοκιμαζόμενης κομματικής **συνοχής** είναι για αμφότερους τους πρωταγωνιστές μεγαλύτερη προτεραιότητα αυτήν τη στιγμή από την αποτροπή μεγαλύτερων περιπετειών. Όμως **ούτε** και σε αυτόν τον στόχο δείχνουν να τα καταφέρνουν, αφού τόσο η Μεί όσο και ο Κόρμπιν βρέθηκαν αντιμέτωποι με ανταρσίες στις γραμμές τους.

Στο μενυπουργικό συμβούλιο προέκυψε θυέλλα, όταν έγινε γνωστό ότι ο υπουργός Οικονομικών **Φίλιπ Χάμοντ** διαβεβαίωσε τους εκπροσώπους του επιχειρηματικού κόσμου (σε τηλεδιάσκεψη μετά την ψηφοφορία της Τρίτης) ότι το σκληρό Brexit είναι εκτός συζήτησης. Στους δε Εργατικούς αρκετοί σκιώδεις υπουργοί απείλησαν με **παραίτηση** εάν το κόμμα δεν απορρίψει το σενάριο διεξαγωγής δεύτερου δημοψηφίσματος, όπως ζητά μια δραστήρια μειοψηφία.

Τα δύο "αγκάθια"

Είναι σαφές ότι η πιθανότητα μιας άτακτης εξόδου χωρίς συμφωνία έχει για τους κυβερνώντες σημαντικά διαπραγματευτικά **πλεονεκτήματα** – αφού μόνο με αυτή την απειλή μπορεί η Βρετανία να μετατρέψει την αδυναμία της σε όπλο, μετά από δύο χρόνια διαπραγματεύσεων κατά τα οποία οι "27" είχαν απόλυτη υπεροχή, λόγω της αρραγούς ενότητάς τους και των πιεστικών χρονικών προθεσμιών.

Από την άλλη, η πρόταση διεξαγωγής ενός δεύτερου δημοψηφίσματος παραμένει **ελάχιστα**

υπερασπίσιμη, καθώς κάτι τέτοιο απλώς θα παρόξυνε τις διαιρέσεις στη βρετανική κοινωνία και θα δηλητηρίαζε οριστικά το πολιτικό κλίμα. Εξάλλου, οι συσχετισμοί στην κοινή γνώμη παραμένουν, κατά τις δημοσκοπήσεις, μάλλον **οριακοί** και επιπλέον οι "27" δεν έχουν λόγους να προσφέρουν την παράταση χρόνου που χρειάζεται για ένα δημοψήφισμα, μόνο και μόνο για να έρθουν αντιμέτωποι ίσως με το ίδιο αποτέλεσμα, χωρίς να έχει απαντηθεί κανένα άλλο από τα ερωτήματα που αυτό γεννά.

"Κλειδί" το ιρλανδικό σύνορο

Οιαποκλίνουσες τοποθετήσεις που άρχισαν να εμφανίζονται στους κόλπους των "27" δείχνουν ότι το πρόβλημα δεν το έχει πια μόνο η βρετανική πλευρά. Ο **Ντόναλντ Τουσκ** διαβλέπει δυνατότητες αναίρεσης της εξόδου, ενώ ο **Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ** εκτιμά ότι οι ενισχύονται οι πιθανότητες ενός σκληρού Brexit και ο Γερμανός υπουργός Εξωτερικών, **Χέικο Μάας**, εμφανίζεται δεκτικός στην ιδέα της επαναδιαπραγμάτευσης του καθαυτό κειμένου της συμφωνίας του διαζυγίου και όχι μόνο της επίμαχης πολιτικής δήλωσης που περιγράφει την επιθυμητή μελλοντική σχέση των δύο πλευρών. Ο διαπραγματευτής της Κομισιόν, **Μισέλ Μπαρνιέ**, επιχειρεί να ανταλλάξει τυχόν άμεσες παραχωρήσεις με ισχυρότερες βρετανικές δεσμεύσεις για στενότερη σχέση στο μέλλον και δημοσιογραφικές πληροφορίες κάνουν λόγο για πιθανή παράταση της διαδικασίας του άρθρου 50 μέχρι και το 2020. Είναι σαφές ότι οι τρόπος με τον οποίο το ζήτημα επένδυσε η ευρωπαϊκή πλευρά στο ζήτημα του ιρλανδικού συνόρου **δυσκόλεψε** παρά διευκόλυσε την εξεύρεση συμφωνίας – και εδώ θα πρέπει να αναζητηθούν οι πρώτοι συμβιβασμοί.

*Αναδημοσίευση από το "Κεφάλαιο" που κυκλοφορεί

[Διαβάστε το άρθρο στο Capital.gr](#)